

hvor let en lille Stat kan blive overset i Trængselen. Derfor har Regeringen ment det rigtigt og forsvarligt i Tide at forsøge at ordne den danske Stats Pengeforhold og ordne dem ved egne Kræfter. Dette Laan er helt optaget, intet vil nu blive udbudt, og derved vil Danmark fremtræde som en selvstændig, i sig selv hvilende Stat, uafhængig af fremmed Pengemagt, selv under en Nødstilstand som den nuværende. Hvad der skulde opnaas ved Laanet, er da at sikre den fornødne Kassebeholdning for næste Finansaar og at bevare Reserfefondens Ejendele usolgte — et Salg vilde sikkert paaføre Statskassen Tab — og ligeledes ubelaante og for det tredje at skaffe Midler til at indløse Statsbeviserne i det Omfang, i hvilket de vil blive udstedt. Hvor meget der vil blive udstedt af disse, hænger sammen med, hvilken Kassebeholdning der er fornøden, og hvorledes Statsindtægterne vil indgaa i den kommende Tid, og derom kan jeg ikke sige noget nu.

Kursen paa dette Laan skulde være 92, ikke ringere end 92. Naar man gaar ud derfra, maa Ministeriet anse disse Vilkaar for tilfredsstillende, ja, for i Øjeblikket gunstige. Kursen paa det 4 pCt. Statslaan, som optoges i 1912, var 93½, men det er klart, at den nuværende Tilstand paa ingen Maade kan sammenlignes med Tilstanden i 1912, og hvis man vil sammenligne de Vilkaar, som her opnaas, med de Vilkaar, som opnaas af andre laansøgende Stater — og der er ikke mange, som ikke er Laansøgere i Øjeblikket —, tror jeg, at Sammenligningen heller ikke vil falde utilfredsstillende ud. Jeg maa ogsaa sige, at Finansministeriet kunde ikke have opnaaet disse Vilkaar, hvis det ikke havde fundet en særegen Forstaaelse hos Laantagerne. Jeg har i den sidste Maaned, ja i længere Tid, ført Forhandlinger med forskellige Selskaber og Institutter, som er gaaet ind paa at optage dette Laan, først og fremmest med Nationalbanken, dernæst med Statsanstalten for Livsforsikring, det store nordiske Telegrafelskab og saa en Række Livsforsikringsselskaber, Gensidighedsforsikringsselskaber, Brandforsikringsselskaber og nogle Søforsikringsselskaber, og jeg har hos de ledende Mænd her fundet ikke alene Villie til at overvinde de Vanskeligheder, der var for den enkelte, men ogsaa en Samfølelse, der lod Lederne dele den Betragtning, at det gjaldt at skaffe Ro om Statshusholdningen nu og en vis Tryghed for Fremtiden, saa at man ikke betrag-

tede dette Laan som et Forretningsanliggende — det var sikkert muligt i Øjeblikket at anbringe Kapitaler fordelagtigere, om end selve denne Anbringelse i Statsobligationer er fuldkommen god —, men som et fædrelandsk Anliggende, idet man enedes om at imødekomme Staten i det Omfang, som der var Mulighed for. Jeg anser mig for forpligtet og berettiget til her at udtale en Tak og Paaskønnelse for dette, og det er mit Haab, at Rigsdagen vil dele Regeringens Betragtning af Forholdet.

Endnu inden dette Lovforslag er fremsat, har der — naturligvis, kan jeg sige — været Rygter fremme derom, og der har allerede været fremsat Klager over Statsgældens Vækst og den Forøgelse, der nu vilde fremkomme. Jeg maa herom for det første sige, at jeg synes, at Drøftelse og Klage her er ret ørkesløse, for der er vel ikke nogen, som undres eller anker over, at Danmark i dette Øjeblik er stillet som andre Stater og maa søge Støtte ved at skaffe sig Midler ved Laan, men dernæst om de 50 Mill. Kr., som i alt Fald er Hovedparten af Laanet, at man paa en vis Maade har foregribet dette Laan ved at give Bemyndigelse til Udstedelse af for 25 Mill. Kr. Statsbeviser, idet dette Laan jo for en Del skal benyttes til ad Aare at indfri disse 25 Mill. Kr. Men dernæst vil jeg sige, at hvis Statsgælden i Øjeblikket kan beregnes at ville være 357 Mill. Kr. for næste Finansaar, er derom først at bemærke, at de 20 Mill. Kr., der udgør Hypotekbankens Grundfond, kan ikke godt regnes med, idet de er Statsobligationer, af hvilke Staten vel betaler Rente men ogsaa oppebærer Rente. Tilbage bliver altsaa 337 Mill. Kr., og naar nu hertil kommer dette Statslaan, vil vi have en Statsgæld paa omtrent 390 Mill. Kr. Man vil finde, at dette er et meget stort Tal i Forhold til, hvad Danmark kendte af Statsgæld blot for 10 Aar siden. Jeg finder dog ikke, at Tallet er særdeles foruroligende. Naar man for 10 Aar siden kun havde en Statsgæld paa 250 Mill. Kr., var samtidig Statens Indtægt kun omkring 80 Mill. Kr., altsaa ⅓ af denne Statsgæld, og hvis man nu naar til en Statsgæld paa omtrent 390 Mill. Kr., er Statens Indtægt samtidig vokset til 125 Mill. Kr., saa at man altsaa, hvad der synes mig at have nogen Betydning, faar det samme Forhold, at den aarlige Indtægt er ⅓ af den Statsgæld, vi i Øjeblikket har. Men i hvert Fald er der efter Regeringens Mening en Nødvendighed for at op-